

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2023 ROKU

Warszawa, grudzień 2024 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	10
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według jej rodzaju	10
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	11
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	16
4. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podmiotów udzielających pomocy	18
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.	24
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	25
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta pomocy	26
8. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	27
IV. PODSUMOWANIE	28

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm. dalej: *rozporządzenie 1407/2013*)¹, które obowiązywało od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.² pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. **pomoc *de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)**³.

Ponadto, od 29 kwietnia 2012 roku do 31 grudnia 2023 r. obowiązywało *rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (dalej: rozporządzenie 360/2012)*⁴, które określało warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosił 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych. Zgodnie z rozporządzeniem, pomoc tę można było łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych⁵.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2023 wyniosła 10 337,3 mln zł)⁶, od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z *rozporządzeniem 1407/2013*. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁷, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis*

¹ wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana *rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

² Rozporządzenie 1407/2013 miało okres przejściowy od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. Po 1 lipca 2024 r. rozporządzenie 1407/2013 zostało zastąpione przez rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023).

³ Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 202 z 07.06.2016, str. 47.

⁴ Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

⁵ Rozporządzenie 360/2012 miało okres przejściowy od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. Po 1 lipca 2024 r. rozporządzenie 360/2012 zostało zastąpione przez rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 2023/2832 z 15.12.2023).

⁶ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 31 lipca 2024 r.

⁷ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 2 ust. 1 lit. c *rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*.

w tym sektorze. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z *rozporządzeniem 360/2012*.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w *rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.)*⁸ oraz *rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45, z późn. zm.)*⁹ Pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z *rozporządzeniem 1407/2013* oraz *rozporządzeniem 360/2012*:

- łączna kwota pomocy *de minimis* na jedno przedsiębiorstwo¹⁰ nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 *rozporządzenia 1407/2013* oraz art. 3 *rozporządzenia 360/2012*, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie w formie pisemnej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 *ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*¹¹, zgodnie z którym przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy*

⁸ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana *rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy de minimis w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.)*.

⁹ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 lipca 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury była uregulowana *rozporządzeniem nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady de minimis dla sektora rybołówstwa (Dz. Urz. UE L 193 z 25.07.2007, str. 6 z późn. zm.)*

¹⁰ za „jedno przedsiębiorstwo” uznaje się wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane w sposób określony w art. 2 ust. 2 *rozporządzenia 1407/2013*.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 702.

de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie¹², wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Umożliwiają one weryfikowanie nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony poprzez udzielenie nowej pomocy, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej pomocy *de minimis* (obsługiwanej przez aplikację SHRIMP). Baza ta, stanowiąca część centralnego systemu sprawozdawania pomocy publicznej, umożliwia podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* dodatkową weryfikację bezpośrednio przed udzieleniem pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji zbadania możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do przekazywania poprzez aplikację SHRIMP sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy *de minimis* w 2023 roku.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012 i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocowych *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w jej udzielaniu (niezgodność z przepisami rozporządzenia 1407/2013 lub rozporządzenia 360/2012) oraz sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Do jego sporządzania przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 350. (rozporządzenie obowiązywało dla zaświadczeń o pomocy *de minimis* wydawanych zgodnie z przepisami rozporządzenia 1407/2013 lub rozporządzenia 360/2012)

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1. Statystyka ogólna.

Wskaźniki	2022	2023
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,60 tys.	3,37 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	306 tys.	291 tys.
Liczba aktów pomocy*	486 tys.	525 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	1,59	1,80
Liczba przypadków pomocy	694 tys.	694 tys.
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	2,27	2,38
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	32,5 tys. zł (6,9 tys. euro***)	35,4 tys. zł (7,8 tys. euro***)

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

**Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnej formie, źródle pochodzenia,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania każdorazowo na moment przysporzenia korzyści pomocy w formie pokrycia wydatków ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

***Przyjmując średnie kursy: w 2022 r. 1 euro = 4,6869 zł, w 2023 r. 1 euro = 4,5430 zł.

Tabela 2. Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2023		
	mln zł	mln euro	% PKB
	10 337,3	2 275,4	0,30

Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku wyniosła 10 337,3 mln zł, co stanowi 2 275,4 mln euro¹³.

¹³ Przyjmując średni kurs w 2023 roku: 1 euro = 4,5430 zł.

Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom stanowiła **0,30 proc. produktu krajowego brutto¹⁴ (PKB)**.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym, w 2023 roku nieznacznie zmalała liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis*. Spadła też liczba beneficjentów tej pomocy o ok. 15 tysięcy. Natomiast liczba przypadków pomocy *de minimis* utrzymała się na tym samym poziomie. Wzrosła (o ok. 9 proc.) wartość pomocy *de minimis* przypadająca średnio na jednego beneficjenta, a **ogólna wartość udzielonej pomocy *de minimis* w 2023 roku wzrosła o ok. 364 mln zł w porównaniu do wartości tej pomocy w 2022 roku (9 972,6 mln zł)**.

Na wykresie 1 przedstawiono wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2019-2023. W 2020 roku nastąpił znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* - o ok. 40 proc. względem roku poprzedniego. W 2021 roku nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o ok. 16 proc. Dalszy wzrost wartości pomocy *de minimis* przyniósł rok 2022, tym razem o ponad 7 proc. W 2023 roku nastąpił kolejny wzrost wartości pomocy *de minimis* o ok. 4 proc.

Wykres 1. Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2019-2023.

-Na znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* w 2020 roku w porównaniu do wartości z 2019 roku wpływ miała pomoc udzielona na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów

¹⁴ PKB w 2023 r. wyniósł 3 410 137 mln zł według wstępnych szacunków publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny

Wiejskich na lata 2014-2020 (trzykrotne zwiększenie wartości udzielonej pomocy), *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (zwiększenie o ponad 100 proc.), *ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* (dwudziestokrotne zwiększenie wartości) oraz *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa* (zwiększenie prawie 2,5-krotnie).

Zwiększenie wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (wzrost o 65 proc.), *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 22 proc.) oraz *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (wzrost o 20 proc.).

W 2022 roku wartości udzielonej pomocy *de minimis* ponownie wzrosła, co w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe* (wzrost o ok. 134 proc), *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych* (wzrost o ok. 133 proc.), *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 20 proc.), *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (wzrost o ok. 11 proc.).

Rok 2023 przyniósł kolejny wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis*, na co wpływ miała wartość pomocy *de minimis* udzielona na podstawie dwóch ustaw: *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (wzrost o ok. 30 proc.) oraz *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 20 proc.).

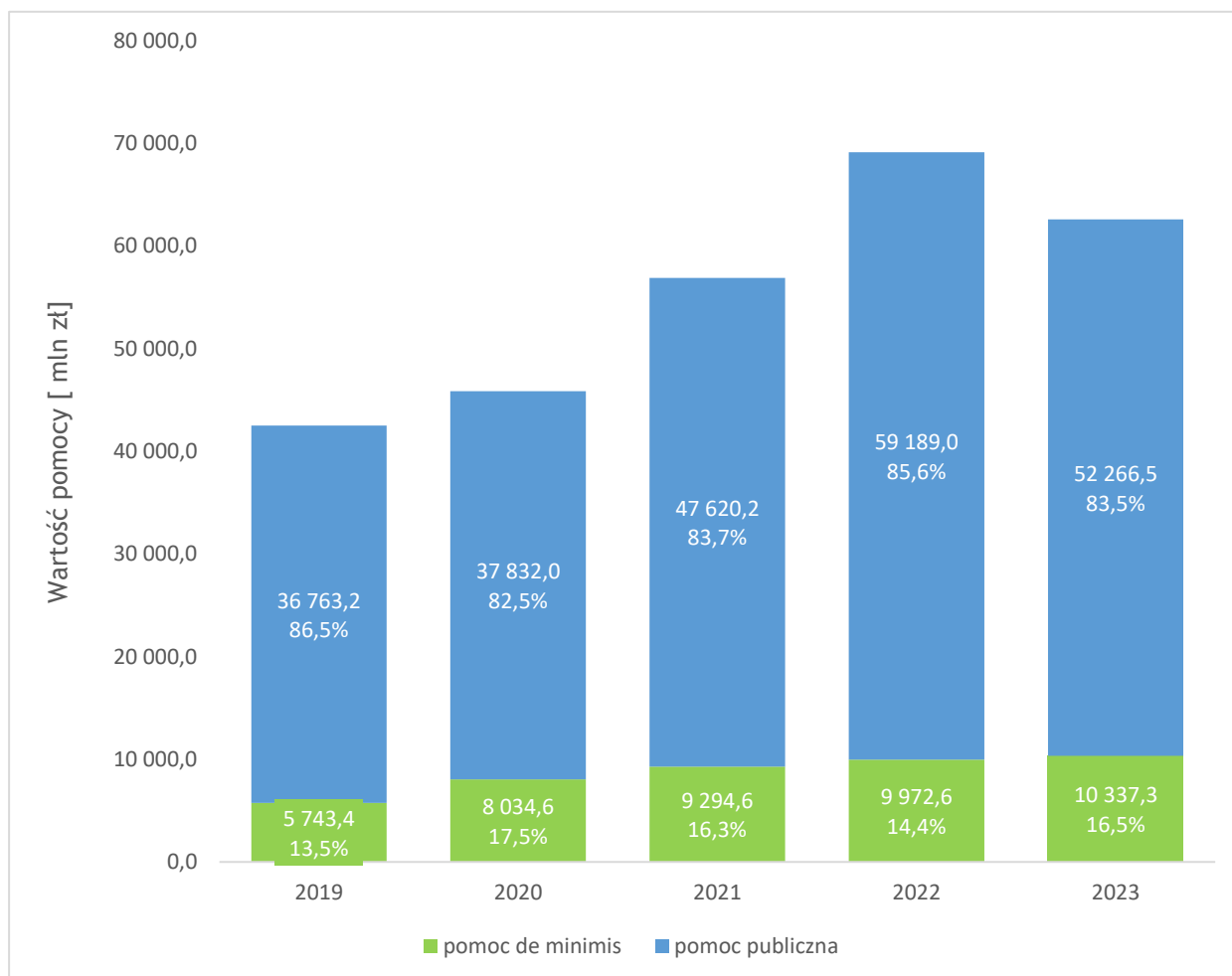
Z uwagi na ograniczony limit pomocy *de minimis* możliwej do uzyskania przez jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat podatkowych, rokrocznie wartość udzielonej pomocy *de minimis* jest zdecydowanie niższa niż wartość pomocy publicznej¹⁵ spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE¹⁶. W 2019 roku udział pomocy *de minimis* w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej stanowił 13,5 proc. W 2020 roku udział ten wzrósł do poziomu 17,5 proc. Z uwagi na istotny wzrost wartości udzielanej pomocy publicznej, dwa kolejne lata przyniosły spadek udziału pomocy *de minimis* w ogólnej wartości pomocy odpowiednio w 2021 roku do poziomu 16,3 proc. a w 2022 roku do poziomu 14,4 proc. W 2023 nastąpił wzrost udziału pomocy *de minimis* w ogólnej wartości pomocy do poziomu 16,5 proc. **W latach 2019-2023 średnia wartość pomocy *de minimis* wynosiła 16 proc. ogólnej wartości pomocy.**

Należy jednak pamiętać o tym, że powyższe dane wyrażone są w ujęciu nominalnym. Kwoty pomocy nie uwzględniają czynników zewnętrznych, takich jak np. zmiana wartości pieniądza w czasie.

¹⁵ Porównanie nie uwzględnia pomocy publicznej kryzysowej udzielanej w związku z sytuacją wywołaną COVID-19 ani pomocy kryzysowej związanej z agresją Rosji na Ukrainę.

¹⁶ Dalej zwana także pomocą publiczną.

Wykres 2. Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2019-2023.

III. POMOC *DE MINIMIS* W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

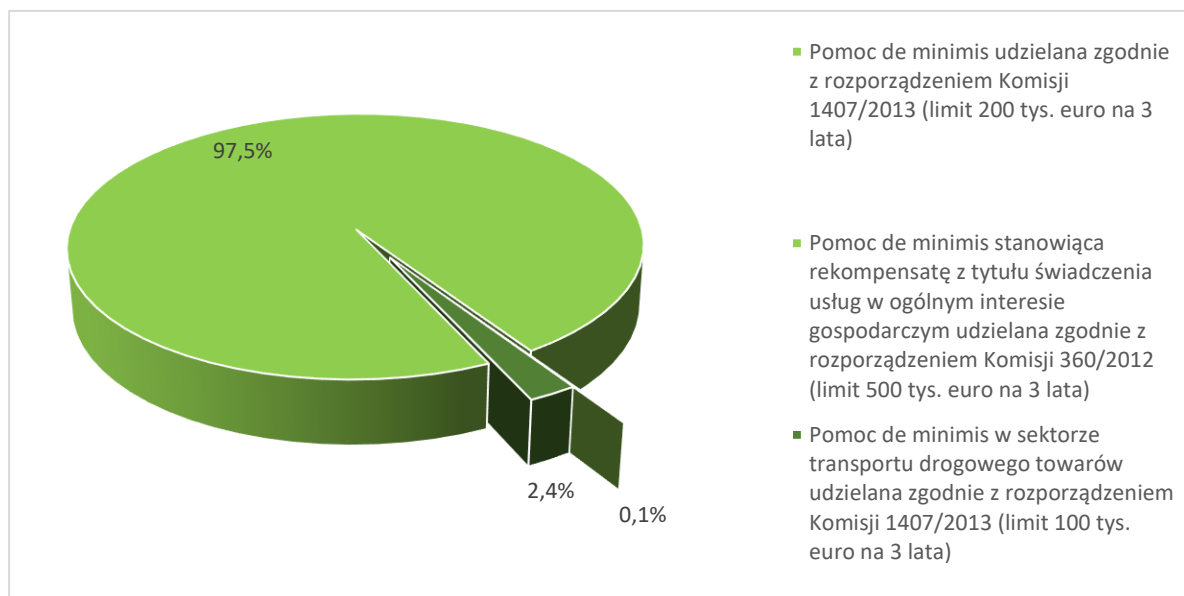
1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2023 roku blisko 98 proc. pomocy *de minimis* (10 080,9 mln zł) zostało udzielone zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013, zgodnie z którym limit pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat podatkowych wynosi 200 tys. euro. Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata podatkowe) udzielana zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 stanowiła jedynie 2,4 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (247,3 mln zł). Najmniejsza część pomocy *de minimis* została udzielona zgodnie z rozporządzeniem 360/2012¹⁷ (limit 500 tys. euro na 3 lata

¹⁷ rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, sprostowanie w Dz. Urz. UE L 290 z 04.10.2014, str. 11)

kalendarzowe) - 9,0 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,1 proc. Powyższe dane zostały przedstawione na wykresie 3.

Wykres 3. Wartość pomocy *de minimis* w 2023 roku według jej rodzaju.

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszej części dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono formy pomocy przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3. Formy pomocy *de minimis* udzielanej w 2023 roku.

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie podatku
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie w całości i części opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej) wraz z odsetkami za zwłokę
		umorzenie w całości lub w części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary)
		umorzenie kary lub odstąpienie od nałożenia kary
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego
B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału
C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczka, kredyt preferencyjny
		pożyczki lub kredyty warunkowo umorzone (w całości lub w części)
		zaliczka zwrotna
	C2	odroczenie terminu płatności podatku
		odroczenie terminu zapłaty zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty płatności podatku
		rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej)
		odroczenie terminu zapłaty zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej)

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
		rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności kary
		rozłożenie na raty kary
		rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie terminu płatności kosztów egzekucyjnych
		odroczenie terminu płatności odsetek
		odroczenie terminu płatności kosztów procesu sądowego
		rozłożenie na raty kosztów procesu sądowego
D Poręczenia i Gwarancje	D1	poręczenie i gwarancja
E inne	‘-	‘-

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w latach poprzednich, **dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe (6 606,2 mln zł)**. Udział wartości pomocy udzielonej w formach z grupy A w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł 63,9 proc. jednak w porównaniu do 2022 roku zarówno wartość pomocy udzielonej w tych formach była mniejsza o ok. 557 mln zł jak udział tej formy pomocy w ogólnej wartości pomocy *de minimis* był niższy o ok. 8 punktów procentowych od jej udziału w roku poprzednim (71,8 proc.).

W zakresie form pomocy z **grupy B, tj. subsydiów kapitałowo-inwestycyjnych**, nastąpił nieznaczny spadek wartości pomocy *de minimis* udzielonej w tych formach, aczkolwiek nie miało to przełożenia na udział form z tej grupy w całkowitej wartości pomocy *de minimis*. Pomoc udzielona w 2023 roku wyniosła **4,0 mln zł** (0,04 proc. całej pomocy *de minimis*), zmniejszając się o 0,3 mln zł (o ok. 8 proc.) w stosunku do roku poprzedniego.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formie z **grupy C, czyli tzw. „miękkiego kredytowania”**, osiągnęła wartość **937,3 mln zł** (9,1 proc. pomocy *de minimis* ogółem), co oznacza znaczący wzrost o 290,2 mln zł (o 44,9 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

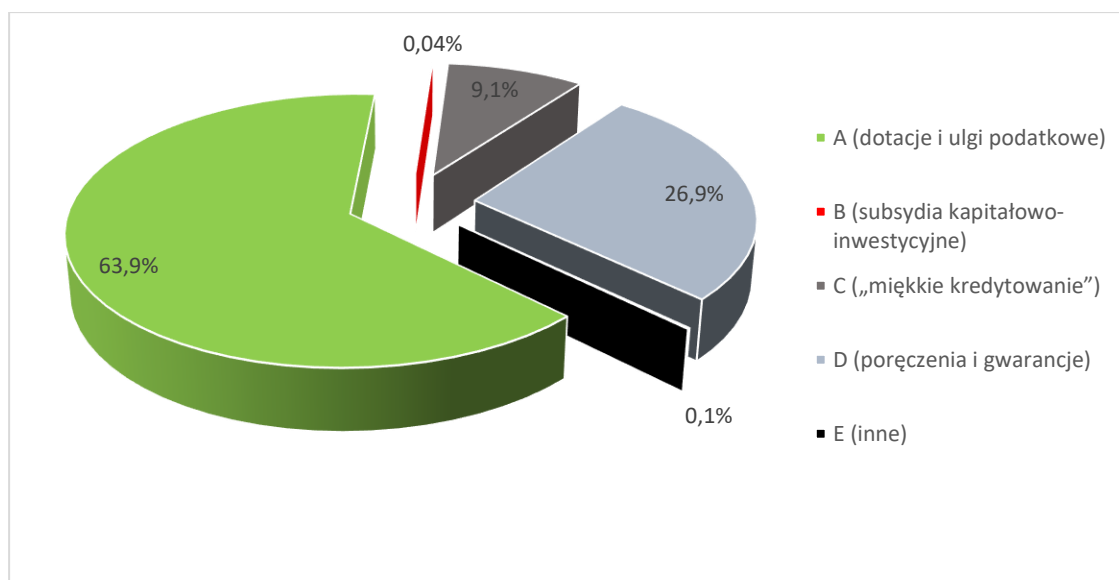
Wartość pomocy *de minimis* z **grupy D, tj. poręczeń i gwarancji kredytowych** wzrosła znacznie o 635,6 mln zł (o 29,7 proc.) i wyniosła w 2023 roku **2 777,8 mln zł** (26,9 proc. całej pomocy *de minimis*) powodując wzrost jej udziału w całkowitej wartości pomocy *de minimis* o 5,4 punktu procentowego.

Pomoc *de minimis* udzielona w formie **E - inne** wyniosła w 2023 roku 12,0 mln zł. Forma E wskazywana jest wtedy, gdy podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej przyporządkować do żadnej z opisanych form pomocy zakwalifikowanych do grup od A do D.

Podsumowując, zaobserwowany w 2023 roku wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z 2022 rokiem związany jest ze zwiększeniem wartości pomocy udzielonej

w formach pomocy z grupy C i grupy D. Największy wzrost wystąpił w grupie D obejmującej pomoc w formie **poręczeń i gwarancji** - w 2023 roku pomocy udzielono o 635,6 mln zł (29,7 proc.) więcej niż w 2022 roku. Największy, w ujęciu procentowym, spadek wartości pomocy nastąpił natomiast w grupie E. Pomoc udzielana w formie, w której podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej przyporządkować do żadnej z opisanych form pomocy zakwalifikowanych do grup od A do D była mniejsza o 3,5 mln zł (o 22,6 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 4. Udział poszczególnych form pomocy *de minimis* w ogólnej jej wartości w 2023 roku.

Analizując bardziej szczegółowo strukturę pomocy *de minimis* w podziale według form zauważyć można zdecydowaną przewagę pomocy udzielanej w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły ok. 60 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku - spadek udziału o ok. 7,6 pkt proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* udzielono w formie poręczeń i gwarancji (podgrupa D1), przy czym udział tych form w całkowitej wartości udzielonej pomocy wzrósł - z 21,5 proc. w 2022 roku do 26,9 proc. w 2023 roku.

Udział pomocy *de minimis* udzielonej w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) nieznacznie zmalał - z 4,2 proc. w 2022 roku do 3,9 proc. w 2023 roku, a w przypadku pomocy udzielanej w formach odroczeń, rozłożeń na raty (podgrupa C2) nieznacznie wzrósł - z 4,5 proc. w 2022 roku do 5,3 proc w 2023 roku.

Tabela 4. Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy w latach 2022-2023.

Forma pomocy	2022			2023		
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	7 163,5	100,0%	71,8%	↓ 6 606,2	100,0%	↓ 63,9%
A1 - dotacje i refundacje	6 743,5	94,1%	67,6%	↓ 6 205,0	93,9%	↓ 60,0%
A2 - ulgi podatkowe	420,0	5,9%	4,2%	↓ 401,2	6,1%	↓ 3,9%
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	4,4	100,0%	0,04%	↓ 4,0	100,0%	↔ 0,04%
B1 - wniesienie kapitału	4,4	100,0%	0,04%	↓ 4,0	100,0%	↔ 0,04%
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	647,1	100,0%	6,5%	↗ 937,3	100,0%	↗ 9,1%
C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	197,1	30,5%	2,0%	↗ 385,5	41,1%	↗ 3,7%
C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	450,0	69,5%	4,5%	↗ 551,8	58,9%	↗ 5,3%
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	2 142,1	100,0%	21,5%	↗ 2 777,8	100,0%	↗ 26,9%
Grupa E - Inne	15,6	100,0%	0,2%	↓ 12,0	100,0%	↓ 0,1%

W stosunku do roku poprzedniego znacznie wzrosła - o 188,4 mln zł - pomoc udzielana w formie pożyczek i kredytów preferencyjnych (podgrupa C1). Pomoc w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) nieznacznie spadła. Udział w całkowitej wartości pomocy w formach z podgrupy C1 w 2023 roku wyniósł 3,7 proc. a w 2022 roku - 2,0 proc. W przypadku form z podgrupy B1, udział w całkowitej wartości pomocy zarówno w roku 2022 jak i w 2023 roku wyniósł 0,04 proc.

Tabela 5. Sposób finansowania pomocy *de minimis* w Polsce w latach 2019-2023

Rok	Bezpośrednie wydatki (głównie dotacje)	Pozostałe formy (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu)
2023	60,1%	39,9%
2022	67,1%	32,9%
2021	65,7%	34,3%
2020	68,7%	31,3%
2019	72,1%	27,9%

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2023 roku w Polsce wskazuje, że podobnie jak w ostatnich pięciu latach, najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków¹⁸. W 2023 roku było to ok. 60 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie uszczuplenia wpływów czyli ulgi podatkowe, pożyczki preferencyjne, odroczenia i rozłożenia na raty, poręczenia i gwarancje oraz inne do budżetu wyniósł ok. 40 proc. pomocy *de minimis* ogółem. Z powyższych danych można zaobserwować, że udział bezpośrednich wydatków systematycznie spada. Jeszcze w roku 2019 udział bezpośrednich wydatków stanowił 72,1 proc. pomocy *de minimis*.

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2023 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - 3 327,6 mln zł, co stanowiło 32,2 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. W porównaniu z 2022 rokiem wartość tej pomocy wzrosła o 559,0 mln (tj. o 20,2 proc.).

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* wzrosła o 638,8 mln i osiągnęła wartość 2 766,4 mln zł, czyli poziom o 30,0 proc. większy w stosunku do 2022 roku. Stanowiło to 26,8 proc. udziału w całej udzielonej pomocy *de minimis* w tym okresie.

Okolo 11 proc. wartości pomocy *de minimis* (1 086,1 mln zł) udzielono na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. Wartość ta była niższa o 409,3 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (o 27,4 proc.).

Pomoc *de minimis* udzielona na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* wyniosła w 2023 roku 1 044,5 mln zł (10,1 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Wartość tej pomocy zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 456,0 mln zł (co stanowiło spadek o 30,4 proc.).

Okolo 4 proc. pomocy *de minimis* (372,5 mln zł) udzielono w 2023 roku na podstawie *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*. Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do 2022 roku o 55,9 mln zł (o 17,6 proc.).

¹⁸ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

Około 97 proc. pomocy *de minimis* w roku 2023 udzielono na podstawie piętnastu aktów prawnych. Zostały one przedstawione w tabeli 6.

Tabela 6. Pomocy *de minimis* według podstaw prawnych jej udzielenia w 2023 roku.

Podstawa prawna	2022		2023	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	2 768,6	27,8%	↗ 3 327,6	↗ 32,2%
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 127,6	21,3%	↗ 2 766,4	↗ 26,8%
ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 495,4	15,0%	↘ 1 086,1	↘ 10,5%
ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 500,6	15,1%	↘ 1 044,5	↘ 10,1%
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	316,5	3,2%	↗ 372,5	↗ 3,6%
ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	10,0	0,1%	↗ 240,7	↗ 2,3%
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	340,1	3,4%	↘ 221,0	↘ 2,1%
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	173,0	1,7%	↗ 208,9	↗ 2,0%
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	165,6	1,7%	↗ 208,1	↗ 2,0%
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	404,0	4,1%	↘ 136,5	↘ 1,3%
ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	120,1	1,2%	↘ 108,7	↘ 1,1%
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	100,8	1,0%	↗ 105,8	1,0%
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	84,5	0,9%	↘ 76,2	↘ 0,7%
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	61,9	0,6%	↘ 52,5	↘ 0,5%
ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa	22,5	0,2%	↗ 27,9	↗ 0,3%
pozostałe akty prawne	281,4	2,8%	↗ 353,9	↗ 3,5%
Ogółem	9 972,6	100,0%	10 337,3	100,0%

*W tabeli wyszczególniono ustawy, na podstawie których udzielono w 2023 roku najwięcej pomocy *de minimis*; dla porównania podano również wartości pomocy udzielonej w 2022 roku na podstawie tych samych ustaw.

4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 7. Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2023 roku.

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 572
▪ marszałkowie województw	16
▪ starostowie powiatów	305 (spośród 314*)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci (w tym prezydenci miast na prawach powiatu)	2 251 (spośród 2 477*)
Organy podatkowe**	407
Organy centralne	39
Organy terenowe	53
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	308
Ogółem	3 379

*Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2023 r.

**Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

W 2023 roku **pomocy *de minimis* udzieliło około 3,4 tys. podmiotów** spośród około 5 tysięcy podmiotów, które posiadały kompetencje do jej udzielania. Największą grupę udzielających stanowiły organy jednostek samorządu terytorialnego (ok. 2,6 tys.), w tym wszyscy marszałkowie województw, ok. 97 proc. starostów powiatów i ok. 89 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast.

Tabela 8. Pomoc *de minimis* w 2023 roku według podmiotów udzielających pomocy oraz podstaw prawnych.

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (ogółem) [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy głównych form * (ogółem) [mln zł]	Główne formy pomocy	Wartość pomocy dla wskazanej formy pomocy [mln zł]
Bank Gospodarstwa Krajowego	2 880,6	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 766,4	gwarancja	2 766,4
Starostowie powiatów	1 469,1	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 431,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	858,8
				refundacja	571,3

Ochotnicze Hufce Pracy	1 426,0	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 426,0	refundacja	1 426,0
Beneficjenci ogólnopolskich i regionalnych programów współfinansowanych ze środków unijnych oraz przedsiębiorcy publiczni	1 101,6	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	702,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	296,6
				refundacja	104,3
				pożyczka preferencyjna	288,1
		ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	239,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	238,6
				pożyczka preferencyjna	1,2
Wójtowie gmin / Burmistrzowie / Prezydenci miast	1 048,2	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	453,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	279,2
				refundacja	173,8
		ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	221,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	219,1
		ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	105,8	zwolnienie z podatku	90,1
		ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	99,1	zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku	80,3
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	854,1	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	849,4	refundacja	849,4

Marszałkowie województw	515,7	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	264,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	253,4
				refundacja	9,8
		ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	195,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	131,0
				refundacja	64,1
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	423,8	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	372,5	rozłożenie na raty opłaty	204,4
				rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty lub zaległej opłaty wraz z odsetkami	149,5
Urzędy Skarbowe	196,3	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	140,2	rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	121,7
		ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	52,5	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	39,3
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	149,6	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	140,7	refundacja	140,7
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	92,4	ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej	92,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	92,1
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	59,6	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	59,5	pożyczka preferencyjna	23,9
				pożyczki lub kredyty warunkowo umorzone (w całości lub części)	17,9
				dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	17,7

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	49,0	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	49,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	49,0
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	16,0	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	15,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	16,0
Inne podmioty	55,8				
Ogółem	10 337,3				

* formy pomocy z najwyższą wartością pomocy udzieloną przez podmiot udzielający pomocy na podstawie wskazanej podstawy prawnej

W 2023 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielił **Bank Gospodarstwa Krajowego** - **2 880,6 mln zł** czyli 27,9 proc. całkowitej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. Pomoc ta była przyznana głównie w formie gwarancji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (2 766,4 mln zł).

Starostowie powiatów - w imieniu których pomocy udzielali dyrektorzy powiatowych urzędów pracy - udzielili pomocy *de minimis* na łączną kwotę **1 469,1 mln zł** (14,2 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta została przyznana przede wszystkim w formie dotacji i świadczeń bezzwrotnych¹⁹ oraz refundacji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 431,4 mln zł).

Ochotnicze Hufce Pracy udzieliły pomocy *de minimis* o łącznej wartości **1 426,0 mln zł** (13,8 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielona w formie refundacji wynagrodzeń młodocianych pracowników i składek na ubezpieczenie społeczne dla pracodawców na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 426,0 mln zł).

Kolejną grupą podmiotów, które udzieliły pomocy *de minimis* o znacznej wartości - **1 101,6 mln zł** (10,7 proc. wartości pomocy *de minimis*) - byli **beneficjenci ogólnopolskich i regionalnych programów współfinansowanych ze środków unijnych oraz przedsiębiorcy publiczni**. W tej grupie przeważała pomoc w formie dotacji, refundacji i pożyczek preferencyjnych przekazanych na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (702,1 mln zł) oraz w formie dotacji i pożyczek preferencyjnych na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (239,9 mln zł).

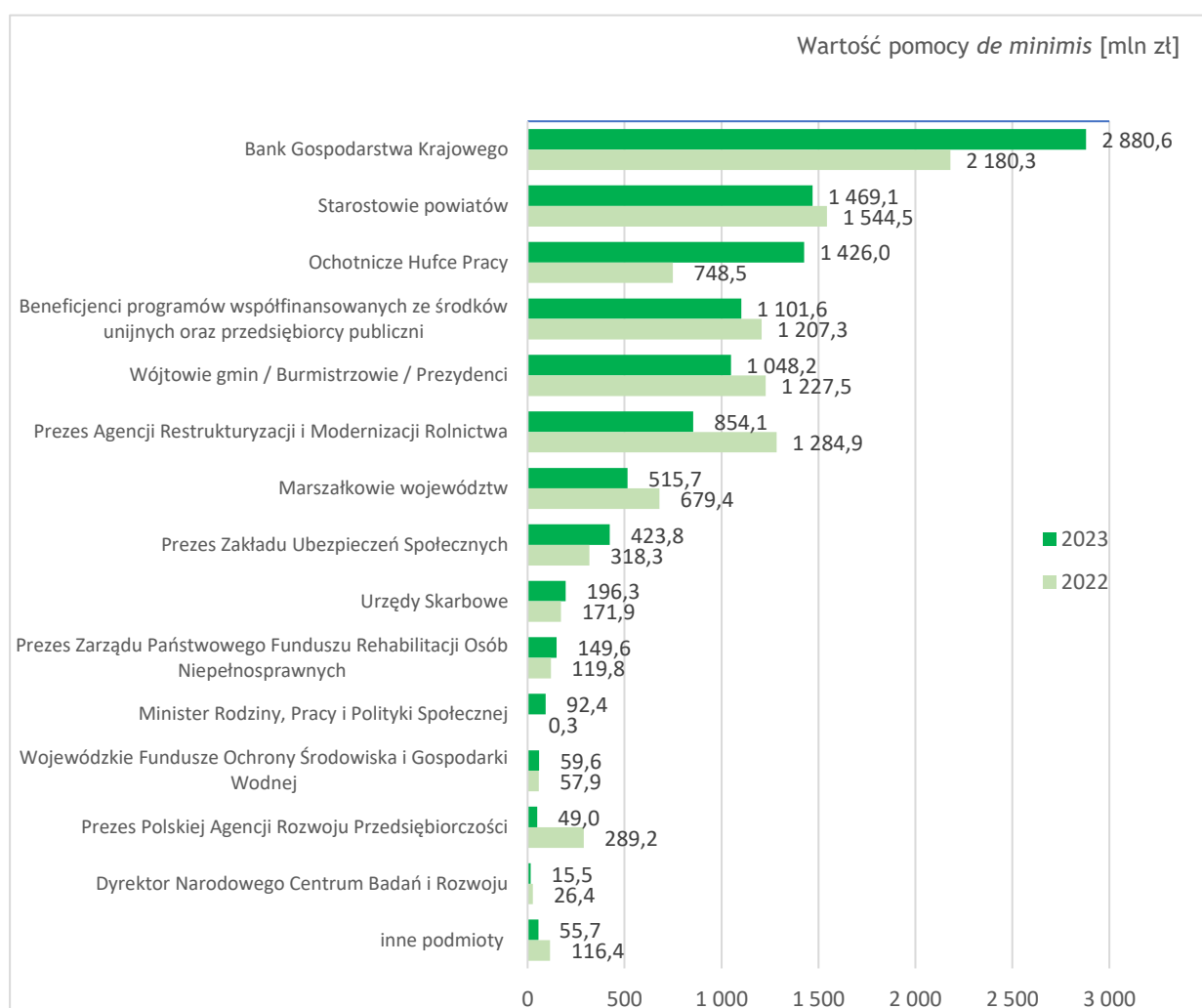
Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast udzielili pomocy *de minimis* o łącznej wartości **1 048,2 mln zł** (10,1 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielana głównie w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (453,0 mln zł). Pomoc w formie dotacji była udzielana na podstawie *ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe* (221,0 mln zł), a w formie zwolnień podatkowych - na podstawie *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych* (105,8 mln zł.). Ponadto, na podstawie *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania*

¹⁹ Dalej nazywanych dotacją.

wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów udzielono pomocy w łącznej w kwocie 99,1 mln zł, głównie w formie zbycia mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku lub w formie obniżenia wysokości opłaty.

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielił pomocy *de minimis* o łącznej wartości **854,1 mln zł** (8,3 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielona głównie w formie refundacji na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (849,4 mln zł).

Wykres 5. Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w latach 2022-2023.

Analizując wielkość udzielonej pomocy w 2023 roku przez poszczególne podmioty można zauważyć znaczny wzrost udzielonej wartości pomocy *de minimis* tylko przez dwa podmioty: **Bank Gospodarstwa Krajowego** oraz **Ochotnicze Hufce Pracy**. Nieznaczny wzrost wartości pomocy *de minimis* wystąpił w przypadku: Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych i Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Większość podmiotów udzieliło w 2023 roku mniej pomocy *de minimis* niż w roku 2022. Dotyczy to zwłaszcza starostów powiatów, beneficjentów krajowych i regionalnych programów współfinansowanych z funduszy unijnych, przedsiębiorców publicznych, wójtów gmin, burmistrzów, prezydentów miast oraz marszałków województw. Do podmiotów, które w 2023 roku udzieliły pomocy o znacznie mniejszej wartości niż w 2022 roku należą także: Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Czternaście grup podmiotów wskazanych w tabeli nr 7 udzieliło pomocy, której wartość stanowi 99,5 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Ponad połowę (prawie 57 proc.) całkowitej wartości pomocy *de minimis* w 2023 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Wartość udzielonej pomocy *de minimis* w 2023 roku w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [%]
handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	833,6	8,1%
roboty budowlane specjalistyczne	824,8	8,0%
handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	802,4	7,8%
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	679,0	6,6%
pozostała indywidualna działalność usługowa	650,8	6,3%
uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	609,5	5,9%
działalność usługowa związana z wyżywieniem	398,4	3,9%
roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	358,9	3,5%
produkcja artykułów spożywczych	347,8	3,4%
transport lądowy oraz transport rurociągowy	341,8	3,3%
pozostałe	4 490,3	43,4%
Ogółem	10 337,3	100,0%

*Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2023 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **handlu detalicznego, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi** (833,6 mln zł). Drugim i trzecim rodzajem działalności, w którym przedsiębiorcy otrzymali pomoc *de minimis* o największej wartości, były **roboty budowlane specjalistyczne** (824,8 mln zł) oraz **handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi** (802,4 mln zł).

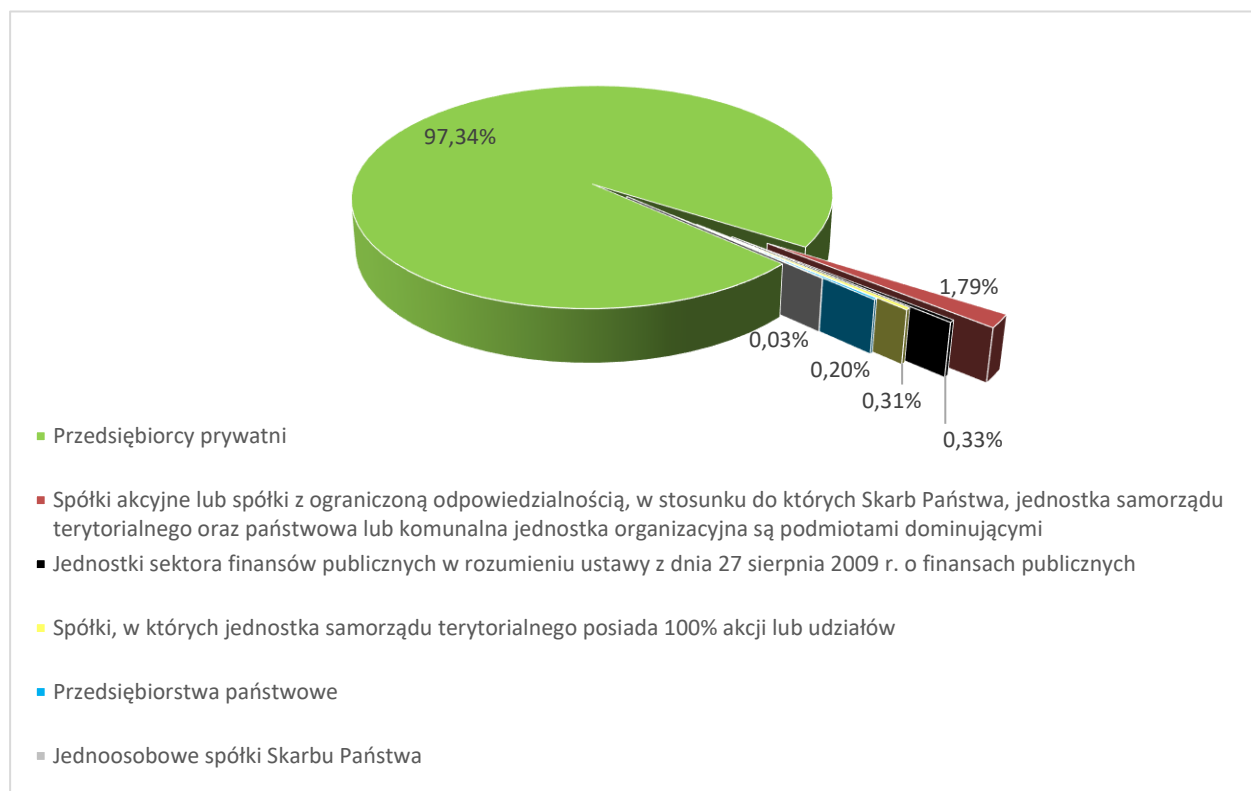
6. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

W 2023 roku najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ponad 97 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

Tabela 10. Pomoc *de minimis* według formy prawnej beneficjenta w 2023 roku.

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
Przedsiębiorcy prywatni	10 062,4	97,3%
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	185,4	1,8%
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	34,31	0,33%
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	31,9	0,31%
Przedsiębiorstwa państwowe	20,3	0,20%
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	2,9	0,03%
Ogółem	10 337,3	100,0%

Wykres 6. Pomoc *de minimis* w 2023 roku ze względu na formę prawną beneficjenta.

7. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjenta pomocy

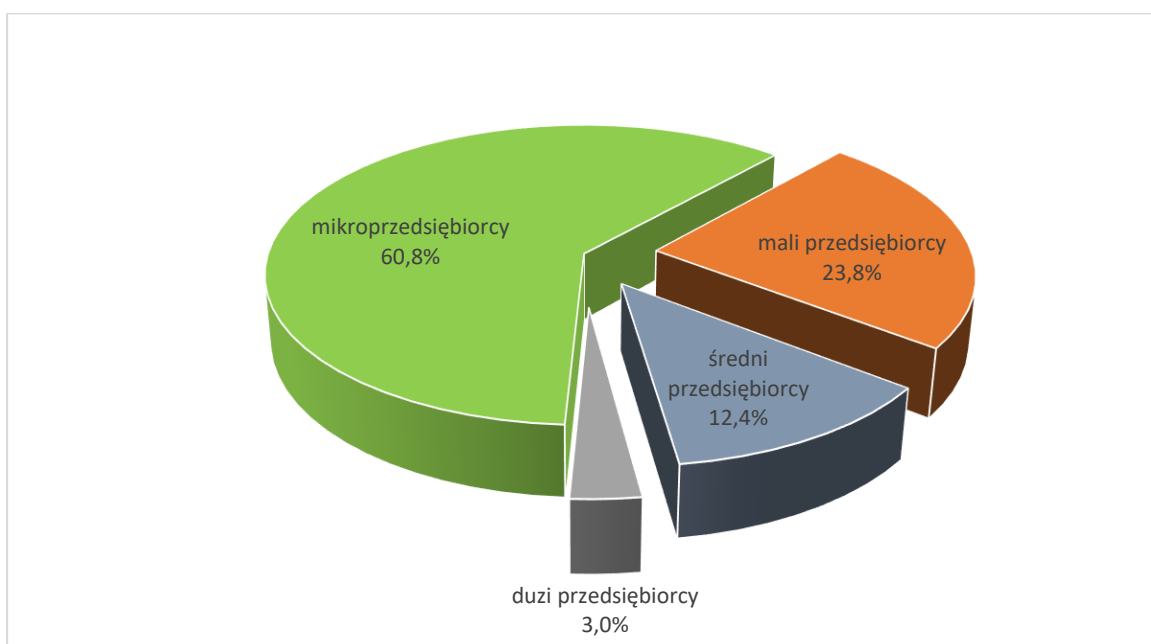
W 2023 roku prawie **97 proc. pomocy *de minimis*** udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- często brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim małe podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że około 61 proc. **tego rodzaju pomocy w 2023 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy**, a prawie 24 proc. ogólnej jej wartości - **mali przedsiębiorcy**. Podmioty spoza sektora MŚP otrzymały 3,0 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 rok.

Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjenta przedstawiono na wykresie 7, a porównanie tych wielkości z 2022 rokiem - w tabeli 10.

Wykres 7. Pomoc *de minimis* udzielona w 2023 roku ze względu na wielkość beneficjenta.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej **mikroprzedsiębiorcom** w 2023 roku zmalała o 240,8 mln zł (spadek o 3,7 proc.) w stosunku do 2022 roku i wyniosła 6,3 mld zł. Analogiczna sytuacja nastąpiła dla dużych przedsiębiorców, tu również zanotowano nieznaczny spadek wartości pomocy - o 29,8 mln zł (spadek o 8,8 proc.). Znaczące wzrosty wartości pomocy *de minimis* odnotowano w odniesieniu do pozostałych grup wielkości przedsiębiorców: dla małych przedsiębiorców - o 468,9 mln zł (wzrost prawie o 24 proc.), dla średnich przedsiębiorców - o 166,8 mln zł (wzrost o 15 proc.).

Tabela 11. Pomoc *de minimis* według wielkości beneficjenta w latach 2022-2023.

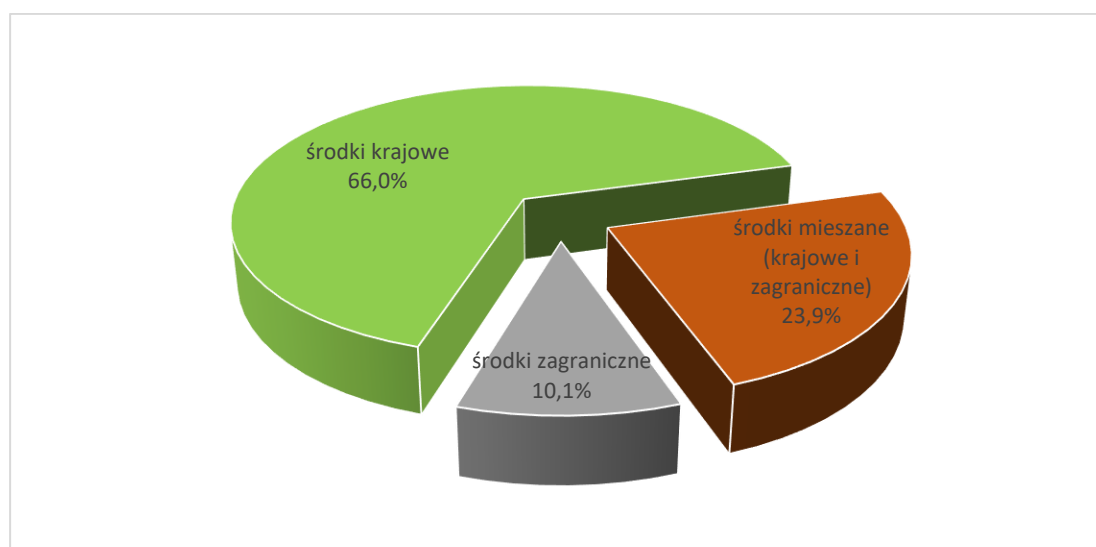
Wielkość przedsiębiorcy	2022		2023	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
mikroprzedsiębiorcy	6 530,8	65,5%	6 289,5	60,8%
mały przedsiębiorcy	1 991,8	20,0%	2 460,7	23,8%
średni przedsiębiorcy	1 110,4	11,1%	1 277,3	12,4%
duży przedsiębiorcy	339,7	3,4%	309,8	3,0%
Ogółem	9 972,6	100,0%	10 337,3	100,0%

Udziały wartości otrzymanej pomocy *de minimis* w odniesieniu do ogólnej kwoty pomocy *de minimis* w poszczególnych grupach wielkości przedsiębiorstwa w 2023 roku nie uległy znaczącym zmianom. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 60,8 proc. wartości udzielonej pomocy *de minimis*, zatem udział spadł o 4,7 punktów proc. (65,5 proc. w 2022 roku). Nieznaczny spadek wartości udzielonej pomocy *de minimis* o 0,4 punktów proc. nastąpił w grupie dużych przedsiębiorców, natomiast w grupach małych i średnich przedsiębiorców udziały pomocy im udzielonej w ogólnej wartości pomocy *de minimis* nieznacznie wzrosły odpowiednio o 3,8 punktów proc. i o 1,3 punktów proc.

8. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Pomoc *de minimis* w 2023 roku udzielana była **głównie ze środków pochodzenia krajowego** - 6 821,5 mln zł (66,0 proc. pomocy *de minimis*), w mniejszej części ze środków **mieszanych (jednocześnie pochodzenia zagranicznego i krajowego)** - 2 469,0 mln zł, (23,9 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie **zagranicznego** - 1 046,8 mln zł (10,1 proc. pomocy *de minimis*).

Wykres 8. Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia.

W porównaniu do roku poprzedniego, znacznie wzrosła wartość pomocy udzielanej ze środków krajowych o 1 253,4 mln zł (wzrost o 10,2 pkt proc.). Znacznie spadła wartość pomocy udzielanej ze środków zarówno krajowych, jak i zagranicznych o 856,4 mln zł (spadek o 9,5 pkt proc.). Nieznacznie spadła wartość pomocy udzielanej ze środków zagranicznych o 32,3 mln zł (spadek o 0,7 pkt proc.). Natomiast jeżeli chodzi o udział w całkowitej wartości pomocy *de minimis* to pomoc udzielana ze środków krajowych w 2023 roku była wyraźnie większa od pomocy udzielanej ze środków zagranicznych wraz ze środkami zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi (66,0 proc. do 34,0 proc.).

Tabela 12. Pomoc *de minimis* według źródła jej pochodzenia w latach 2022-2023.

Pochodzenie źródła środków	2022		2023	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
środki krajowe	5 568,1	55,8%	6 821,5	66,0%
środki zarówno ze źródeł krajowych, jak i zagranicznych	3 325,4	33,3%	2 469,0	23,9%
środki zagraniczne	1 079,1	10,8%	1 046,8	10,1%
Ogółem	9 972,6	100,0%	10 337,3	100,0%

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku w Polsce wyniosła 10 337,3 mln zł. Wartość pomocy publicznej (bez pomocy w transporcie i pomocy kryzysowej) wyniosła 35 737,0 mln zł. Łączna kwota udzielonej w 2023 roku pomocy publicznej i pomoc *de minimis* wyniosła 46 074,3 mln zł.

W 2020 roku odnotowano wzrost wartości pomocy *de minimis* (o ok. 40 proc.) w porównaniu do jej wartości z 2019 roku. W 2021 roku wartość pomocy *de minimis* była wyższa o 16 proc. w stosunku do 2020 roku, a w 2022 r. nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o 7 proc. względem 2021 roku. Rok 2023 przyniósł następny wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* o ok. 4 proc. w porównaniu do roku 2022.

Największą część (80 proc.) pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku stanowiła pomoc udzielona na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (3 327,6 mln zł), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (2 766,4 mln zł), ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (1 086,1 mln zł) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (1 044,5 mln zł).

Pomoc *de minimis* była udzielana przede wszystkim w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 60 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku.

Wśród grup podmiotów, które w 2023 roku udzieliły pomocy *de minimis* o największej wartości byli kolejno Bank Gospodarstwa Krajowego, starostowie powiatów w imieniu, których pomocy udzielali dyrektorzy powiatowych urzędów pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, beneficjenci programów operacyjnych, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, marszałkowie województw i Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Pomoc *de minimis* w podziale na poszczególne sektory gospodarki, w których działalność prowadzili jej beneficjenci, charakteryzowała się dość dużym rozproszeniem. Największy udział stanowiła pomoc udzielona przedsiębiorcom wykonującym działalność w sektorze handlu detalicznego, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (8,06 proc.), robotach budowlanych specjalistycznych (7,98 proc.), handlu hurtowego, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (7,76 proc.), handlu hurtowego i detalicznego pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (6,57 proc.) oraz pozostałej indywidualnej działalności usługowej (6,3 proc.). W pozostałych ponad 60 proc. udzielona pomoc w poszczególnych sektorach nie przekroczyła udziału 6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2023 roku.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2023 roku wykazywała tendencje, które występowały również w przypadku pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE udzielonej w tym samym roku. Przede wszystkim występowała dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa. W przypadku pomocy publicznej dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa była większa i wyniosła ok. 85 proc. Około 66 proc. wartości pomocy *de minimis* stanowiła pomoc udzielona wyłącznie ze środków krajowych, z czego w przeważającej części były to dotacje i refundacje (60 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku), a 40 proc. to uszczuplenia wpływów do budżetu państwa. Zdecydowanie największy pod względem liczby beneficjentów pomocy był udział prywatnych przedsiębiorców - prawie 97 proc. przypadków pomocy *de minimis*. W przypadku pomocy publicznej udział prywatnych przedsiębiorców był zdecydowanie mniejszy i wyniósł ok. 48 proc. Główna różnica pomiędzy pomocą publiczną a pomocą *de minimis*, to dominacja mikro-, małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis*. Pomoc publiczną (za wyjątkiem pomocy kryzysowej) otrzymują zazwyczaj duże przedsiębiorstwa, podczas gdy pomoc *de minimis* udzielana jest najczęściej podmiotom z sektora MŚP. W 2023 roku 97 proc. pomocy *de minimis* zostało udzielone mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom, w tym najwięcej - 61 proc. - pomocy *de minimis* otrzymali mikroprzedsiębiorcy.